

4. Андрущенко В. П. Основні тенденції розвитку вищої освіти України на рубежі століть (спроба прогностичного аналізу) / В. П. Андрущенко // Вища освіта України. – 2001. – № 1. – С. 11-17.

5. Падалка О. С. Педагогічні технології / О. С. Падалка, А. М. Нісімчук, І. О. Смолюк, О. Т. Шпак. – К.: Просвіта, 2000. – 368 с.

6. Литвин В. Українська культура й освіта в контексті суспільних трансформацій / В. Литвин // Урядовий кур'єр. – 2002. – 24 вересня. – С. 3

УДК 378+008

Галина Щигельська

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

**РОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ У ВИВЧЕННІ
ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»
ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ
(НА ПРИКЛАДІ ЕТНО-ГАЛЕРЕЇ «СПАДОК» У ТЕРНОПОЛІ)**

Halyna Shchyhelska

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

**THE ROLE OF EDUCATIONAL EXCURSIONS IN STUDYING
THE ACADEMIC DISCIPLINE «HISTORY AND CULTURE OF
UKRAINE» BY INTERNATIONAL STUDENTS
(ON THE EXAMPLE OF THE ETHNO GALLERY «HERITAGE»
IN TERNOPIL)**

Вагомим завданням дисциплін гуманітарного циклу у вищих навчальних закладах України, які забезпечують навчання іноземних студентів, є сприяння соціально-культурній адаптації. У Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя до таких дисциплін належить «Історія та культура України», яку іноземні студенти вивчають на першому курсі. Метою даного предмета є ознайомлення студентів не лише з фактами історії та культури України, а здебільшого адаптувати їх до нового незвичного для них середовища (релігійних, етичних і етнічних особливостей, відмінних від тих, в яких вони росли і виховувалися). Відтак, задля ефективної реалізації мети викладачу, крім традиційних форм проведення аудиторних занять, необхідно використовувати у процесі навчання наочні методи. Зокрема, доцільним у роботі з іноземними студентами стане використання методу навальної екскурсії як різновиду методу демонстрації. Під навчальною екскурсією розуміємо форму організації педагогічного процесу, спрямовану на вивчення студентами

поза межами навчального закладу і під керівництвом викладача явищ, культурних пам'яток, процесів через безпосереднє їх сприймання.

Серед соціальних інституцій, за посередництва яких можна досить успішно вирішувати культурні та освітні завдання, варто виокремити музеї. Простір музею створює оптимальні умови для інтеграції, зв'язку, можливостей долучитися до культури через минуле. У цьому контексті музей є одним із засобів адаптації іноземців до нового культурного середовища. Таким своєрідним сховищем української культури, досвіду та історії на теренах Тернопілля став наймолодший музейний заклад області – етно-галерея «Спадок» родини Демкур. Саме ця культурна установа вже другий рік поспіль на практиці апробована нами для проведення навчальних екскурсій у процесі вивчення курсу «Історія та культура України» іноземними студентами.

У етно-галереї «Спадок» експонуються майже 5000 рідкісних старовинних українських артефактів, серед яких автентичні зразки ужиткових речей, національні костюми, багата колекція вишитих сорочок, рушників, килимів, писанок з різних етнографічних регіонів України, унікальні жіночі прикраси, колекція керамічних тарілок та ляльок-мотанок, картини про побут селян, ткацький верстат у робочому стані зі зразками витканого полотна, народні музичні інструменти, козацькі ікони XVIII-XIX ст., реставровані відомим художником В. Недяком, рідкісні документи воїнів УПА, ексклюзивні матеріали часів Першої світової війни, нагороди, зброя та багато іншого.

Експонати етногалереї – нагода не просто побачити те, що було і є частиною культурного простору українців, а й зануритися в нього. Студенти отримують можливість відкрити віко автентичної різьбленої скрині, в якій українська родина в XIX – на початку XX ст. зберігала найцінніші скарби, та познайомитися з духовними та матеріальними цінностями українського народу, його традиціями, звичаями й обрядами. На увагу заслуговує те, що відвідувачі можуть не лише побачити, а й одягти український національний костюм та влаштувати фотосесію.

Варто зазначити, що іноземні студенти виявляють зацікавленість до історичних та культурних пам'яток України. Заняття з ними проходять жваво із значною кількістю запитань. Вони одразу ж намагаються порівнювати нюанси культурного розвитку українців і власних країн та племен. Відзначають спільні риси в культурному надбанні України та їх рідних країн, а також звертають увагу на відмінності, які демонструють самотутність кожної з культур. Такий метод роботи активізує увагу студентів, спонукає їх до мисленнєвої діяльності, зіставлення та аналізу, підвищуючи рівень уваги та запам'ятовування, полегшує розуміння історично-культурного матеріалу.

Отже, екскурсії цінні тим, що на відміну від занять в аудиторії студенти можуть сприймати предмети старовини безпосередньо різними органами чуттів. Вони бачать об'єкти, спостерігають взаємозв'язок експонатів і епох. Це дає можливість сформувати уявлення про історію як єдине ціле, в якому всі елементи перебувають у тісному взаємозв'язку, утворюючи чіткий

хронологічний ланцюг. Екскурсії в етно-галереї «Спадок» допомагають іноземним студентам відчувати колорит української культури, глибше зрозуміти національні традиції, й таким чином сприяють адаптації до нового соціально-культурного середовища.

Список використаної літератури

1. Караманов О. В. Караманов О. В. Музей – школа – університет: особливості педагогічної взаємодії в сучасному "суспільстві знань" / Караманов О. В. Караманов О. В. // Освіта та педагогічна наука. - 2013. - № 4. - С. 44-50. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2013_4_7.
2. Пилипишин О.І., Бондаренко С.В., «Європейська культура»: особливості викладання курсу іноземним студентам-медикам [Текст] / О. І. Пилипишин, С. В. Бондаренко // Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Педагогіка. Соціальна робота / гол. ред. І.В. Козубовська. – Ужгород : Говерла, 2017. – Вип. 1 (40). – С. 210–212.

УДК 347.77

Руслан Склярів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ» ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Ruslan Skliarov

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

FEATURES OF TEACHING OF DISCIPLINE ARE "INTELLECTUAL PROPERTY" FOR FOREIGN STUDENTS

На сьогоднішній день тисячі іноземних громадян отримують вищу освіту в Україні. Викладання дисципліни «Інтелектуальна власність» дозволяє підвищити рівень освіченості іноземців у даній сфері.

Студентам необхідно усвідомити, що в світі діють різноманітні міжнародні та національні конвенції і угоди, національні закони, норми та правила на які їм, як майбутнім фахівцям, необхідно зважати в своїй практичній діяльності.

В результаті вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність» студенти повинні вміти розрізняти основні об'єкти інтелектуальної власності, знати особливості їх правового захисту та вміти застосовувати їх на практиці.

При викладанні дисципліни «Інтелектуальна власність» використовуються різноманітні методи навчання: